



นางชนัดดา พรบุญ
ครูผู้สอน

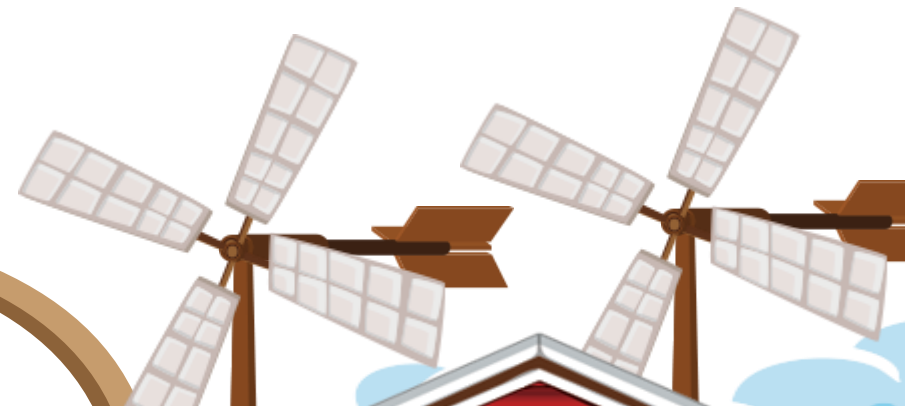
บทเรียนออนไลน์

วิชาภาษาไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

โรงเรียนองค์การบริหารส่วนจังหวัดเลย ๑
(เหมืองแบ่งวิทยาคม)

เริ่มเรียน





โคลงภาพพระราชพงศาวดาร

เริ่มเรียน



โคลงภาพพระราชพงศาวดาร

ที่มาของเรื่อง

จุดมุ่งหมายในการแต่ง

ลักษณะคำประพันธ์

แผ่นดินสมเด็จพระมหาจักรพรรดิ

แผ่นดินสมเด็จพระเจ้าเสือ

ที่มาของเรื่อง

พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ ๕) ทรงให้ช่างเขียนที่มีฝีมือ
เขียนรูปภาพ และให้มีโคลงบอกเรื่องราวพระราชพงศาวดารที่เขียนรูปภาพติดประจำทุกกรอบ
รูปใหญ่ ๖ บท รูปเล็ก ๔ บท มีทั้งหมด ๕๒ ภาพ
โคลงที่แต่งมีจำนวนทั้งหมด ๓๓๖ บท สร้างเสร็จสิ้นเมื่อปี พ.ศ. ๒๔๓๐ และไป
ประดับที่พระที่นั่งวโรภาษพิมาน พระราชวังบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา



จุดมุ่งหมายในการแต่ง

จุดมุ่งหมาย

๑. เพื่อสรรเสริญพระเกียรติคุณของพระมหากษัตริย์ไทย
๒. และเชิดชูหมู่เสวกามาตย์ที่มความจงรักภักดี

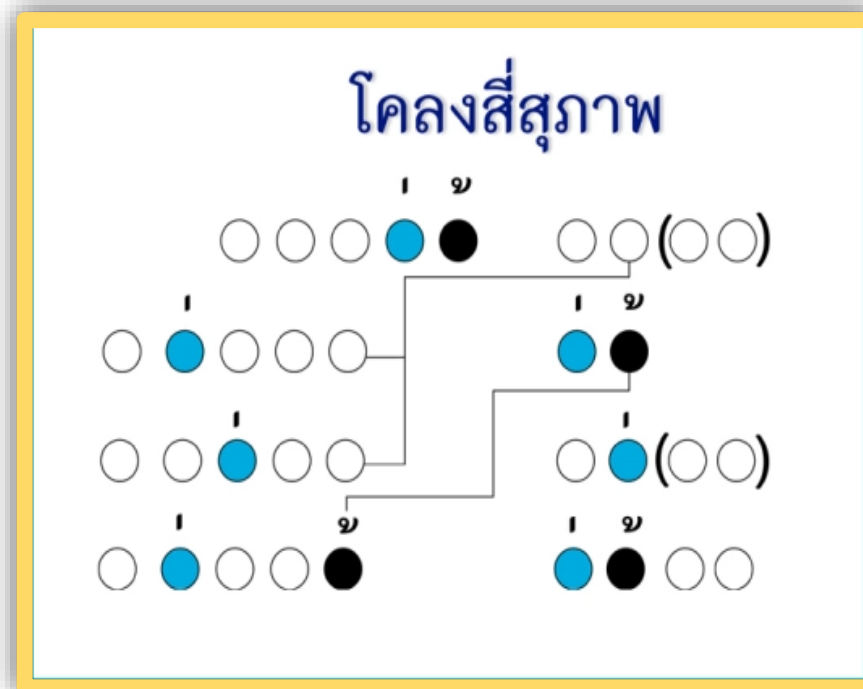
ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ได้ศึกษาเพียง 2 โคลง ดังนี้

๑. รูปที่ ๑๐ แผ่นดินสมเด็จพระมหาจักรพรรดิ ภาพพระสรีโยทัยขาดคอช้าง
๒. รูปที่ ๕๖ แผ่นดินสมเด็จพระเจ้าเสือ ภาพพันท้ายนรสิงห์ถวายชีวิต



ลักษณะคำประพันธ์

ลักษณะคำประพันธ์ แต่งเป็นโคลงสี่สุภาพ

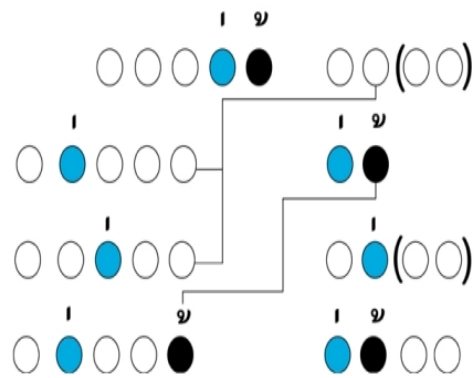


ลักษณะคำประพันธ์

ข้อบังคับโคลงสี่สุภาพ

๑. บทหนึ่งมี ๔ บรรทัด
๒. วรรคหน้าของทุกบรรทัด มี ๕ พยางค์
วรรคหลังของบรรทัดที่ ๑ - ๓ มี ๒ พยางค์
บรรทัดที่ ๔ มี ๔ พยางค์ สามารถท่องจำจำนวนพยางค์ได้ดังนี้
ห้า - สอง (สร้อย ๒ พยางค์ มักลงท้ายด้วย นา แฮ เฮย
เพื่อรับคำ ต่อคำ เชื่อมคำ)
ห้า - สอง (สร้อย ๒ พยางค์ มักลงท้ายด้วย นา แฮ เฮย
เพื่อรับคำ ต่อคำ เชื่อมคำ)
ห้า - สี่ (หากจะให้เกิดความไพเราะในการอ่านนิยมลงเสียงจัตวา)
๓. มีตำแหน่งสัมผัสตามเส้นโยง
๔. บังคับรูปวรรณยุกต์ เอก ๗ โท ๔ ตามตำแหน่งในแผนผัง

โคลงสี่สุภาพ



รูปที่ ๑๐ แผ่นดินพระมหาจักรพรรดิ

ภาพพระสุริยทัยขาดคอช้าง

ผู้แต่ง พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว (ร.๕)



จุดมุ่งหมายในการแต่ง

เพื่อสดุดีวีรกรรมของสมเด็จพระสุริยทัยที่มีความรักและความเสียสละพระชนม์ชีพ ช่วยปกป้องพระสวามีจากข้าศึกให้รอดพระชนม์ชีพ

ลักษณะคำประพันธ์

แต่งเป็นโคลงสี่สุภาพ ๖ บท



รูปที่ ๑๐ แผ่นดินพระมหาจักรพรรดิ

ภาพพระสุริยทัยขาดคอช้าง

เรื่องย่อพระสุริยทัยขาดคอช้าง

สมเด็จพระมหาจักรพรรดิ พระเจ้าแผ่นดินสยาม จึงนำกำลังพลออกตั้งค่ายเตรียมรับศึกและดักกำลังฝ่ายตรงข้าม แล้วนำกำลังพลออกมากลางสนามรบ สมเด็จพระสุริยทัยพระมเหสีของสมเด็จพระมหาจักรพรรดิ ได้แต่งองค์ทรงเครื่องเยี่ยงชาย เป็นชุดออกศึก เจกเข่นมหาอุปราช แล้วทรงช้างเข้าร่วมรบ กองทัพหน้าของทั้งสองฝ่ายต่อสู้กัน ช้างทรงของพระเจ้าแปรได้ชนช้างกับพระมหาจักรพรรดิ พระมหาจักรพรรดิเสียที่เพลียงพล่าพระเจ้าแปร สมเด็จพระสุริยทัยเกรงว่าพระสวามีจะสิ้นพระชนม์ จึงได้ไต่ช้างเข้าขวางพระเจ้าแปรและสู้กับพระเจ้าแปรแทนพระเจ้าแปรได้เอาง้าวฟันสมเด็จพระสุริยทัยขาดสะพ่าย เล่งสิ้นพระชนม์บนคอช้าง สองพระโอรสคือพระรามคำแหงและพระมหินทราได้กั้นพระศพ แล้วนำเข้าสู่พระนครสมเด็จพระสุริยทัยสิ้นพระชนม์ไปแล้ว จึงเหลือแต่คำสรรเสริญไว้



รูปที่ ๑๐ แผ่นดินพระมหาจักรพรรดิ

ภาพพระสุริยทัยขาดคอช้าง

ข้อคิดที่ได้รับ

๑. ต้องมีความกตัญญูต่อผู้มีพระคุณ
๒. รู้จักเสียสละชีวิตเพื่อปกป้องประเทศชาติจากข้าศึกศัตรู เพื่อให้ได้มาเพื่อความเป็นไทยตลอดไป
๓. ปลุกจิตสำนึกให้เยาวชนไทยเห็นคุณค่าของความเสียสละของวีรชนไทย



รูปที่ ๕๖ แผ่นดินสมเด็จพระเจ้าเสือ

ภาพพันท้ายนรสิงห์ถวายชีวิต

ผู้แต่ง พระนิพนธ์พระเจ้าน้องยาเธอ พระองค์เจ้าวรวรนาถกร
(พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระนราธิปประพันธ์พงศ์)

จุดมุ่งหมายในการแต่ง

เพื่อสดุดีวีรกรรมของพันท้ายนรสิงห์ที่ยอมเสียสละชีวิตของตนเอง
เพื่อรักษาพระราชกำหนดที่มีมาทุกสมัยมิใช่เสียเปล่า และสืบทอดไป
เพราะตนเพียงคนเดียว



ลักษณะคำประพันธ์
แต่งเป็นโคลงสี่สุภาพ ๔ บท



รูปที่ ๕๖ แผ่นดินสมเด็จพระเจ้าเสือ

ภาพพันท้ายนรสิงห์ถวายชีวิต

เรื่องย่อพันท้ายนรสิงห์ถวายชีวิต

เมื่อสมเด็จพระพุทธเจ้าเสือประพาสน์ปากน้ำ ได้ประทับเรือเอกชัยเข้ามาถึงตำบลโคกขาม ลำคลองลึกขณะคดเคี้ยวนายท้ายเรือด้วยความลำบาก ทำให้ชนเรือหัก พันท้ายนรสิงห์จึงรีบผัดข้อม ขอให้พระเจ้าประหารชีวิตตนเพื่อเอาชนเรือและศัรษะมาเช่นสร้างทำศาลตาม ประเพณี สมเด็จพระเจ้าเสือพระราชทานโทษให้ แต่ทรงโปรดให้ปั้นรูปพันท้ายนรสิงห์ขึ้นมา พันท้ายนรสิงห์ไม่ยอม กราบทูลรบเร้าให้พระเจ้าเสือประหารชีวิตตนให้ได้ พระเจ้าเสือก็ต้องจำพระทัยสั่งเพชฌฆาตประหารชีวิต พันท้าย นรสิงห์ แล้วให้นำศีรษะของพันท้ายนรสิงห์กับชนเรือเช่นไว้ที่ศาล เพื่อเป็นที่เตือนใจคนทั่วไป



รูปที่ ๕๖ แผ่นดินสมเด็จพระเจ้าเสือ

ภาพนั้ท้ายนรลั้ห้ถวยขั้ต

ขั้คดัที่ดั้รบัการเรั้ง

๑. มั้ความกตัญญูต่อผู้มั้พระคณ
๒. รั้จกเลั้สละขั้ตเพั้ปกป้องพระราชกั้หนดให้คั้งอยู่ตลอดไป
๓. ปลุกจั้ตสำนั้กให้เยาวัชนไทยเห็นคณค่าเลั้สละของวัระชนไทย



แบบฝึกหัด

ข้อที่ ๑ จุดมุ่งหมายในการแต่งโคลงพันท้ายนรสิงห์คืออะไร ?

ข้อที่ ๒ โคลงภาพที่แต่งจำนวนทั้งหมดกี่บรรทัด

ข้อที่ ๓ นักเรียนนำข้อคิดในการอ่านเรื่องโคลงภาพ
พระราชพงศาวดาร ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน
อย่างไร





จบบทเรียนแล้วค่ะ
แล้วเจอกันในสัปดาห์ต่อไปนะคะ

จบบทเรียน